

На основу члана 14. став 5. и члана 27. став 1. Закона о концесијама (Службени гласник Републике Српске», број:25/02), Комисија за концесије Републике Српске, уз сагласност Владе Републике Српске, донијела је,

УПУТСТВО за процјену постојања јавног интереса код самоиницијативне понуде

Члан 1.

Овим упутством ближе се прописују услови, критерији, елементи и начин процјене постојања јавног интереса, давање сагласности на процијењени јавни интерес као и верификација (потврда) постојања јавног интереса код самоиницијативне понуде.

Члан 2.

При процјени постојања јавног интереса код самоиницијативне понуде узима се у обзир нарочито:

- да пројекат који је предмет предложене концесије може бити остварен, само у случају ако се користи процес, пројектовање, методологија или концепт инжињеринга на који понуђач полаже искључива права;
- хитност пружања услуга или постојања инфраструктуре за јавну употребу.

Члан 3.

Под јавним интересом подразумјевају се заједнички интереси појединаца и заједнички интереси свих или извјесних локалних заједница или организација, које се по правилу штите правним прописима државе или друштвено политичких заједница надлежних за бригу о дотичној врсти јавног интереса.

Члан 4.

Приликом процјене јавног интереса код самоиницијативне понуде, треба разликовати право коришћења природног богатства, добра у општој употреби и обављање дјелатности од општег интереса. Нарочито треба испитати природне услове, који сагледавају могуће штетне посљедице искоришћавања природних ресурса, односно тренутног економског интереса и дугорочних економских и природних негативних ефеката експлоатације, коришћења инфраструктуре и пружања јавних услуга.

Члан 5.

За процјену услова прописаних у претходном члану, понуђач треба урадити предстудију или студију економске оправданости, која подразумјева пројекат о степену техничко-технолошке и економске оправданости давања концесије.

Члан 6.

Под општим критеријима за процјену постојања јавног интереса код самоиницијативне понуде подразумјева се:

- конзистентност предложеног пројекта са Документом о политици додјеле концесија;
- испуњење истих критерија који важе за понуде добијене јавним позивом, укључујући финансијску и економску валидност, као и утицај на животну средину и друштво у цјелини;
- обезбјеђење доказа да понуђач има финансијску и оперативну способност, искуства и изворе да успјешно имплементира предложени концесиони пројекат.

Члан 7.

Ако понуђач испуни напријед наведене критерије, од истог треба захтијевати детаљан пројектни приједлог који је заснован на прописаној садржини тендерске документације, прописане законском регулативом, изузев за понуђаче који су настали трансформацијом друштвених и државних предузећа, која су у претходном периоду оправдала постојање јавног интереса.

Члан 8.

Надлежно Министарство врши процјену да ли је пројектни приједлог у складу са садржајем и критеријима сличних концесионих пројеката, уз обавезу, да се јавност обавијести о пријему пројекта као самоиницијативне понуде (општина, град и регија).

Члан 9.

Потребно је увести степен конкуренције у цијели процес, како би се осигурала транспарентност и економска ефикасност пројекта, што подразумјева:

- коришћење спољних савјетника и консултаната у процјени понуде;
- поређење цијена са сличним цијенама концесионих пројеката;
- објављивање огласа за прикупљање самоиницијативних понуда у средствима јавног информисања, при чему се даје могућност да и други потенцијални понуђачи доставе своје понуде у одређеном временском року.

Пројекат самоиницијативне понуде се објављује у средствима јавног информисања, а предност у додјели концесије код самоиницијативне понуде има подносилац захтјева који је доставио уредну документацију прописану законском и

подзаконском регулативом из области додјеле концесија и који ће у што краћем року, у складу са условима, реализовати концесију.

Члан 10.

У складу са огласом за додјелу концесије, самоиницијативна понуда треба да садржи:

- пуно име фирме, сједиште, фотокопију регистрације, име и презиме и својство овлаштеног лица или другу идентификацију, по потреби;
- опис пројекта, као предмета самоиницијативне понуде;
- студију или предстудију економске оправданости, а уколико студија односно предстудија економске оправданости нису урађене, потребно је доставити процјену оправданости и висину улагања;
- приједлог износа концесионе накнаде дат од стране понуђача и рок трајања концесије;
- списак дозвола и одобрења са којима располаже потенцијални концесионар.

Студију односно предстудију економске оправданости понуђач може и накнадно доставити, у року који ће се прецизирати Уговором о концесији.

Члан 11.

Јавни интерес је најуже директно или индиректно повезан са конкретним доприносима које природна богатства, објекти инфраструктуре и јавне услуге обезбеђују као битан фактор општег, друштвено-економског одрживог развоја земље.

Члан 12.

Елементи за постојање јавног интереса садржани су у сљедећим областима:

- економска област;
- социолошка област;
- еколошка област;
- област уравнотеженог регионалног развоја;
- уређење и коришћење простора на коме се налази концесионо добро.

Члан 13.

Јавни интерес у економској области очитује се у чињеници да се расположиви ресурси оптимално истраже и користе у најразличитијим гранама у области потрошње.

Активирањем реалних природних ресурса изграђују се нови и проширују постојећи капацитети, повећава запосленост, расте потрошачка снага становништва и повећава укупан друштвени производ.

Члан 14.

У економском смислу, јавни интерес постоји без обзира да ли расположиве природне ресурсе и објекте инфраструктуре користе јавна предузећа или приватни сектор, јер се тиме обезбјеђују средства за буџет, доприноси из концесионог давања, доприноси за уплате запослених у разне фондове, као и кроз друге различите доприносе, порезе и сл.

Члан 15.

Социолошки аспект јавног интереса се оцјењује у обезбјеђењу посла једном дијелу популације, стварању услова за повећање зарада, побољшавању стандарда породица запослених, развоју локалне заједнице, отварању значајних друштвених објеката (школа, амбуланти, културних установа и др.), обезбјеђује се да један број ученика настави школовање, развија се љубав према свом завичају и сл.

Члан 16.

Коришћење природних богатстава, јавних добара и обављање дјелатности од општег интереса се мора одвијати ефикасно, ефективно и рационално у складу са одрживим развојем и пројектованим мјерама заштите животне средине, те рекултивације простора (тамо гдје је то потребно) што ће донијети одређене ефекте са становишта јавног интереса.

Члан 17.

Јавни интерес у еколошком смислу има двије компоненте:

- досљедну примјену политике концепта одрживог развоја, која дугорочно производи практичне ефекте, што доводи до међународних примјена и давања различитих новчаних и других бонификација и бенефиција;
- обезбјеђивање потребне субвенције уз досљедну примјену свјетских одредаба и норматива.

Члан 18.

Процјена јавног интереса могуће додјеле концесије са аспеката регионалног развоја је неопходна, јер питање крајњих корисника и користи од концесионог пројекта су најважније.

Концесиони пројекти треба да испуне своје циљеве на добробит свих и да дају неопходну сатисфакцију онима који су оштећени концесионим пројектом.

Потребна је потпуна и свеобухватна координација између свих учесника у концесионом пројекту, и то, између Републичких органа, заинтересованих концесионара, локалних заједница, невладиних организација и опште друштвене јавности.

Члан 19.

Јавни интерес подразумјева и организацију, уређење и коришћење простора на коме се налази концесионо добро као што су:

- просторни планови;
- регулациони планови;
- урбанистички пројекти.

Пројекат који је предмет предложене концесије треба да буде намјенски и у складу са дугорочним стратешким планским документима из претходног става, као и Документом о политици додјеле концесија.

Члан 20.

Процјену постојања јавног интереса код самоиницијативне понуде, врши надлежно Министарство (Концедент), сагласност на процијењени јавни интерес даје Комисија за концесије Републике Српске, а верификацију (потврду) постојања јавног интереса утврђује Влада Републике Српске.

Члан 21.

Надлежно Министарство својим рјешењем процијењује постојање јавног интереса код самоиницијативне понуде, а на основу приложене предстудије или студије о економској оправданости концесионог пројекта и Документа о политици додјеле концесија.

Комисија за концесије својом одлуком о давању овлашћења за преговоре са понуђачем самоиницијативне понуде, даје сагласност на процијењени јавни интерес, ако су испуњени услови прописани у члану 2. овог Упутства.

Влада Републике Српске својом одлуком о додјели концесије по основу самоиницијативне понуде, верификује и утврђује постојање јавног интереса.

Члан 22.

Основни услов за ваљану процјену јавног интереса код самоиницијативне понуде је израда предстудије или студије економске оправданости за пројекат предвиђен за давање на концесију.

Студија економске оправданости треба да припреми приједлог за додјелу концесије и да се по њему може поступити у складу са Законом о концесијама.

Члан 23.

Ако се ради о великим концесионим пројектима, поступак истраживања и доношења одлуке може бити вишефазан, па се у пракси до доношења коначне одлуке за сваку фазу рада, израђује предстудија економске оправданости.

Члан 24.

Предстудија економске оправданости има своју форму, а садржи, нарочито:

- 1. Увод:** циљеви инвестирања; основни подаци о инвеститору и ауторима студије; кратак приказ основних елемената и резултата претходне студије оправданости.
- 2. Опис објекта:** просторна локација објекта; функција објекта; значај објекта у систему или мрежи; планирани вијек пројекта.
- 3. Оцјена развојних могућности инвеститора:** општи подаци о инвеститору (назив, сједиште, дјелатност, референце); анализа и оцјена досадашњег развоја.
- 4. Анализа продајног тржишта:** основне карактеристике производа или услуга; анализа тражње; анализа понуде; процјена могуће продаје.
- 5. Приказ генералног пројекта и техничко-технолошких рјешења:** приказ израде генералног пројекта; приказ основних елемената генералног пројекта; приказ техничко-технолошког рјешења из генералног пројекта(архитектонско, грађевинско, технолошко, машинско, електро и др.).
- 6. Анализа набавног тржишта:** спецификација и опис потребних инпута; анализа и могућности набавке потребних инпута; прогноза набавних цијена.
- 7. Анализа локације и животне средине:** анализа локације; оцјена и избор локације; анализа и могућности утицаја на животну средину; приједлог мјера заштите животне средине.
- 8. Финансијска анализа:** прорачун потребних улагања; извор финансирања и обавезе према изворима; обрачун прихода и трошкова; биланс успјеха.
- 9. Оцјена пројекта:** финансијска (комерцијална) оцјена-статичка; друштвена (национална) оцјена-статичка; оцјена у условима неизвјесности- статичка; динамички приступ (код већине пројеката).
- 10. Закључак:** закључна разматрања и оцјена пројекта.

Члан 25.

Студија економске оправданости садржи, нарочито:

- 1. Увод:** циљеви инвестирања; подаци о инвеститору и ауторима студије; методолошке основе и подлоге за израду студије; кратак приказ резултата претходне студије оправданости; кратак приказ основних елемената и резултата студије оправданости .
- 2. Опис објекта:** просторна локација објекта; значај у систему или мрежи; функција објекта; планирани вијек објекта.
- 3. Анализа и оцјена развојних могућности инвеститора:** општи подаци о инвеститору (назив, сједиште, дјелатност, референце); анализа и оцјена досадашњег развоја (производни програм, технологија, тржиште, организација и кадрови, подаци о пословању, улагањима и др.); прогноза будућег развоја (производни програм, технологија, тржиште, организација, кадрови, подаци о пословању и улагањима, и др.).
- 4. Анализа продајног тржишта:** основне карактеристике производа или услуга; анализа и процјена тражње; анализа и процјена понуде; анализа и процјена могуће продаје; прогноза продајних цијена.

5. Приказ идејних пројеката: програм производње или услуга; процес израде идејних пројеката; приказ идејног технолошког пројекта; приказ идејног архитектонско-грађевинског пројекта; приказ идејних пројеката инсталације (електро, термо, хидро, гас, и др.).

6. Анализа набавног тржишта: опис и карактеристике потребних инпута; подаци о производњи и потрошњи потребних инпута код нас и у свијету; процјена могућности набавке потребних инпута; оцјена могућности супституције потребних инпута; прогноза набавних цијена.

7. Просторни и локацијски аспекти: усаглашеност са просторним и урбанистичким плановима; последице расељавања и експропријације; просторне последице раздвајања цјелина; утицај на просторни и урбанистички развој подручја; анализа макролокације; анализа микролокације; избор и оцјена подобности локације.

8. Анализа животне средине и заштите на раду: анализа утицаја инвестиције на животну средину; приједлог мјера заштите животне средине; оцјене еколошке подобности; анализа утицаја производње на раднике; приједлог мјера заштите на раду.

9. Анализа организационих и кадровских аспеката: приједлог макроорганизације; приједлог микроорганизације; организовање и функционисање производње и других функција; одређивање потребних кадрова; обука, специјализација и усавршавање кадрова; обезбјеђење постојећих кадрова.

10. Анализа изводљивости и динамика реализације пројекта: анализа могућности извођења пројекта; фазе и етапе извођења пројекта; термински план реализације пројекта; динамика улагања базирана на терминском плану; динамика улагања по намјени; организација и систем управљања реализацијом пројекта.

11. Економско-финансијска анализа: прорачун потребних улагања у основна средства и обртна средства; извори финансирања и обавезе према изворима; обрачун резултата пословања (укупан приход, материјални трошкови, амортизација, плате и др.); биланс успјеха пројекта; финансијски ток пројекта; економски ток пројекта; друштвени ток пројекта.

12. Финансијско (комерцијална) оцјена: статичка оцјена (показатељи ефикасности и опремљености); динамичка оцјена (нето садашња вриједност, јединична нето садашња вриједност, интерна стопа рентабилности, рок враћања); оцјена ликвидности.

13. Друштвена оцјена: друштвена нето садашња вриједност; економска стопа приноса; учинак на запосленост; дисконтовани нето девизни ефекат; квалитативни показатељи; Cost -Benefit анализа.

14. Оцјена у условима неизвјесности: статичка оцјена (метода прага рентабилности пројекта); динамичка оцјена (анализа осјетљивости, анализа вјероватноће).

15. Закључак: закључна разматрања; закључна оцјена пројекта.

Члан 26.

На ово Упутство Влада Републике Српске је дала сагласност својом Одлуком број 02/1-020-1046/05 од 10.06.2005. године.

Члан 27.

Ово упутство ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у «Службеном гласнику Републике Српске».

Број: 01-254/05

Датум: 31.10.2005. године

Предсједник Комисије

Предраг Ашкрабић, с.р.

Образложење

Правни основ за доношење овог Упутства садржан је у члановима 14. став 5. и 27. став 1. Закона о концесијама («Службени гласник Републике Српске», број:25/02), а којим је прописано да Комисија за концесије на властиту иницијативу или на захтјев било којег заинтересованог лица, може формулисати опште принципе или сугерисати спровођење конкретних прописа.

Питање јавног интереса садржано је у члану 27. став 1. Закона о концесијама, којим је прописано да у случају подношења приједлога за концесију за коју није расписан јавни позив (самоиницијативна понуда), Министарство процјењује да ли постоји јавни интерес за ту концесију.

Концесијом се стичу права привредног коришћења природних богатстава и других добара за које је законом одређено да су добра од интереса за Републику Српску или се повјерава обављање одређене дјелатности од јавног интереса, односно интереса за Републику као што је јавни превоз, комуналне дјелатности и сл. , на одређено вријеме.

Мотив за додјелу концесије је привлачење капитала концесионара, имајући у виду развој регије, ради улагња у дјелатности или намјене од значења остваривања јавног интереса као што је запошљавање и развој привреде.

Услови за процјену јавног интереса код самоиницијативне понуде садржани су у Документу о политици додјеле концесије и предстудији или студији економске оправданости пројекта као предмета концесије.

Елементе постојања јавног интереса код самоиницијативне понуде чине: економска област, социолошка област, еколошка област, област уравнотеженог регионалног развоја и уређења и коришћења простора на коме се налази концесионо добро, који морају бити садржани у предстудији или студији економске оправданости давања концесије.

Процјену постојања јавног интереса код самоиницијативне понуде врши надлежно Министарство, сагласност на процјењени јавни интерес даје Комисија за концесије, а верификацију (потврду) постојања јавног интереса утврђује Влада Републике Српске. Овим упутством појашњавају се одредбе Закона о концесијама, спрјечава евентуална злоупотреба института самоиницијативне понуде и ствара се правни оквир за понашање свих учесника у концесионом поступку (Концедент, Концесионар и Комисија за концесије), па се предлаже Влади Републике Српске да да сагласност на предложено Упутство.

С поштовањем,

Предсједник Комисије

Предраг Ашкрабић

Члан 9 а.

Потребно је увести одређен степен конкуренције у цијели процес, како би се осигурала транспарентност и економска ефикасност пројекта, што подразумева:

- коришћење спољних савјетника и консултаната у процјени понуде,
- поређење цијена са сличним цијенама концесионих пројеката и
- објављивање предложеног концесионог пројекта у средствима јавног информисања, при чему се даје могућност да други потенцијални понуђачи доставе своје понуде у одређеном временском року.

Пројекат самоиницијативне понуде се објављује у средствима јавног информисања након одобрења Комисије о прихватању самоиницијативне понуде, а предност у додјели концесије код самоиницијативне понуде има подносилац захтјева који је доставио уредну документацију прописану законском и подзаконском регулативом из области додјеле концесија.

Члан 9. б

Оглас за додјелу концесије код самоиницијативне понуде садржи:

1. опис пројекта, као предмета самоиницијативне понуде;
2. техничке, правне и економске услове за стицање права за добијање концесије код самоиницијативне понуде(студија или предстудија економске оправданости пројекта);
3. износ концесионе накнаде дате од стране понуђача;
4. опис средстава и имовине која се даје на располагање концесионару са процјењеном вриједношћу;
5. рок за достављање понуда;
6. нацрт уговора о концесији и
7. списак дозвола и одобрења са којима располаже потенцијални концесионар.